

DATE NOI PRIVIND CIRCULAȚIA MONETARĂ ÎN DOBROGEA MEDIEVALĂ

GABRIEL CUSTUREA

Studiul circulației monetare din Dobrogea, în perioada medievală, deși de dată mai recentă, vine să completeze informațiile asupra economiei acestei provincii furnizate de documentele publicate pînă în acest moment, de relatările călătorilor străini și de săpăturile arheologice. Prin coroborarea acestor date se poate întregi o imagine cît mai apropiată de realitate privind fenomenele și evenimentele petrecute aici, de-a lungul mai multor secole.

În cele ce urmează vom urmări unele probleme referitoare la penetrația monedelor central-europene în spațiul danubiano-pontic.

Așa cum se observă din catalogul pieselor, cele mai timpurii sînt emisiunile ungurești¹, începînd cu cele ale lui Matei Corvin.

Astfel de monede sînt întîlnite în descoperiri izolate² și tezaure³, alături de cele polono-lituane, dar frecvența lor este departe de a atinge nivelul celor din urmă⁴. În secolul al XVI-lea, după dezmembrarea regatului ungar, sînt prezente în descoperiri piesele emise de habsburgi, la Kremnitz, ca regi ai Ungariei.

Spre sfîrșitul secolului, apar în circulație, cu totul sporadic de altfel, emisiuni boemiene, caracteristice în mai mare măsură pentru realitățile monetare din Transilvania⁵, decît pentru cele din zona de care ne ocupăm⁶.

¹ Mare parte din piese au fost achiziționate de la un colecționar (nr. 97, 99—120, 122—126). Inserierea lor poate fi întîmplătoare, dar nu excludem posibilitatea ca ele să fi făcut parte dintr-un tezaur monetar ce a fost dispersat între particulari.

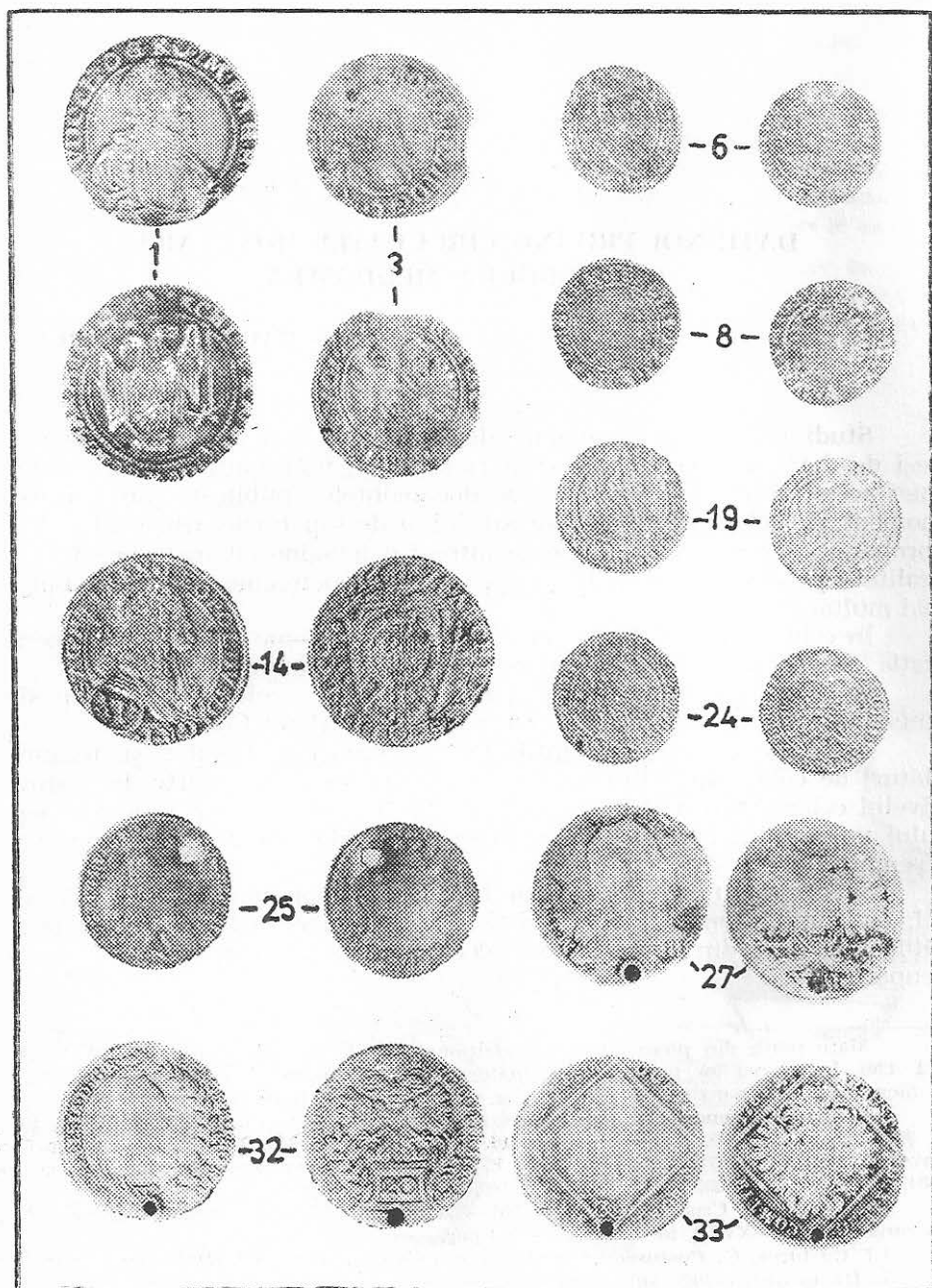
² Pentru descoperirile izolate vezi A. Vertan, G. Custurea, Pontica, 13, 1980, p. 361—362, nr. 248—252; idem, Pontica 16, 1983, p. 317, nr. 836, 837; E. Oberlander-Tărnoveanu, Peuce, 8, 1978, p. 511, nr. 173; E. Oberlander-Tărnoveanu, Cr. Opaif, Peuce, 9, 1984, p. 277, nr. 183, 186, 187 și p. 278, nr. 199.

³ G. Custurea, Crisia, 8, 1978, p. 531—536; idem, *Un tezaur monetar descoperit la Hirșova (sec. XV—XVII)*, in Peuce, 10, sub tipar.

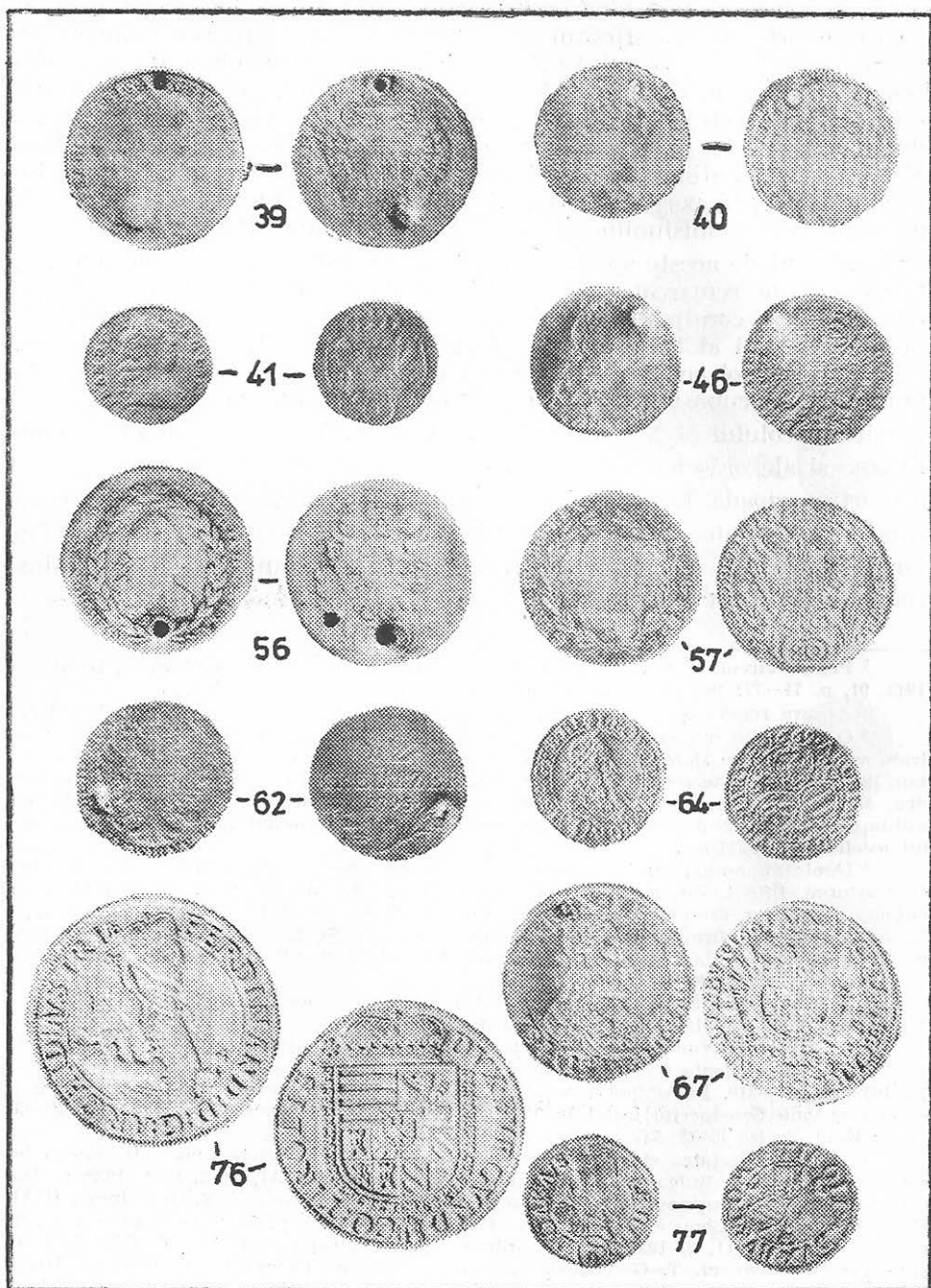
⁴ I. Custurea, G. Custurea, *Aspecte ale circulației monetare în Dobrogea în secolele XV—XVIII*, in BSNR, 1987, sub tipar.

⁵ I. Winkler, Fr. Pap, Apulum, 7/1, 1968, p. 500—501.

⁶ Pînă în prezent, din Dobrogea, n-au fost publicate descoperiri monetare boemiene.

Plasa I

Planșa II

Monedele provinciilor ereditare habsburgice își fac apariția în circulația dobrogeană la sfârșitul secolului al XVI-lea, atît nominaluri mari, cît și piese de valoare mică și mijlocie⁷. Faptul se explică atît prin procesul continuu de devalorizare a asprului otoman⁸, cît și prin legăturile economice și politice tot mai strînse între cele trei țări române și spațiul danubiano-pontic, ce le servește ca punte de trecere spre bazinul Mării Negre și Constantinopol⁹, dar și contactelor militare dintre cele două imperii, în această perioadă. Nivelul penetrației acestor emisiuni se află însă sub cel al emisiunilor otomane, polono-lituanе și ungurești.

Alături de aceste specii monetare — în proporție mult mai mică, totuși demnă de remarcat — pătrunde moneda saxonă, de valoare mare, pătrundere care continuă și în prima jumătate a secolului următor¹⁰. Începînd cu secolul al XVII-lea, circulația monetară dobrogeană se diversifică, apărînd noi emisiuni, în general de valoare mare și mijlocie. Un loc important îl ocupă talerii bătûți în Provinciile Unite, penetrați încă de la sfârșitul secolului al XVI-lea¹¹, iar pînă în deceniul trei, piesele polono-lituanе și ale orașelor baltice. Sporadic circulă emisiuni franceze (pentru o scurtă perioadă, la mijlocul secolului)¹², ale unor state germane și raguzane¹³. Diversitatea mare a emisiunilor monetare în circulație este un fapt larg răspîndit, nu numai în cele trei principate române, ci și într-o întinsă zonă din Peninsula Balcanică¹⁴.

⁷ Pentru circulația balcanică a monedelor austriece vezi Em. Condurachi, BSNR, 37, 1943, 91, p. 71—77; pentru circulația dobrogeană vezi prezentul catalog.

⁸ Asupra repetatelor devalorizări ale asprului M. Maxim, CN, 5, 1983, p. 130—133.

⁹ O parte din numerarul obținut de acestea prin schimburile cu zona Europei Centrale se scurge spre Dobrogea pentru diverse achiziții și taxe de trecere. O altă modalitate de penetrare este prin oierii veniți din Transilvania și Țara Românească, cf. D. Sandru, *Mocanii în Dobrogea*, București, 1946, în sfârșit nu trebuie neglijate nici conflictele militare desfășurate pe teritoriul provinciei la sfârșitul secolului al XVI-lea — începutul secolului al XVII-lea.

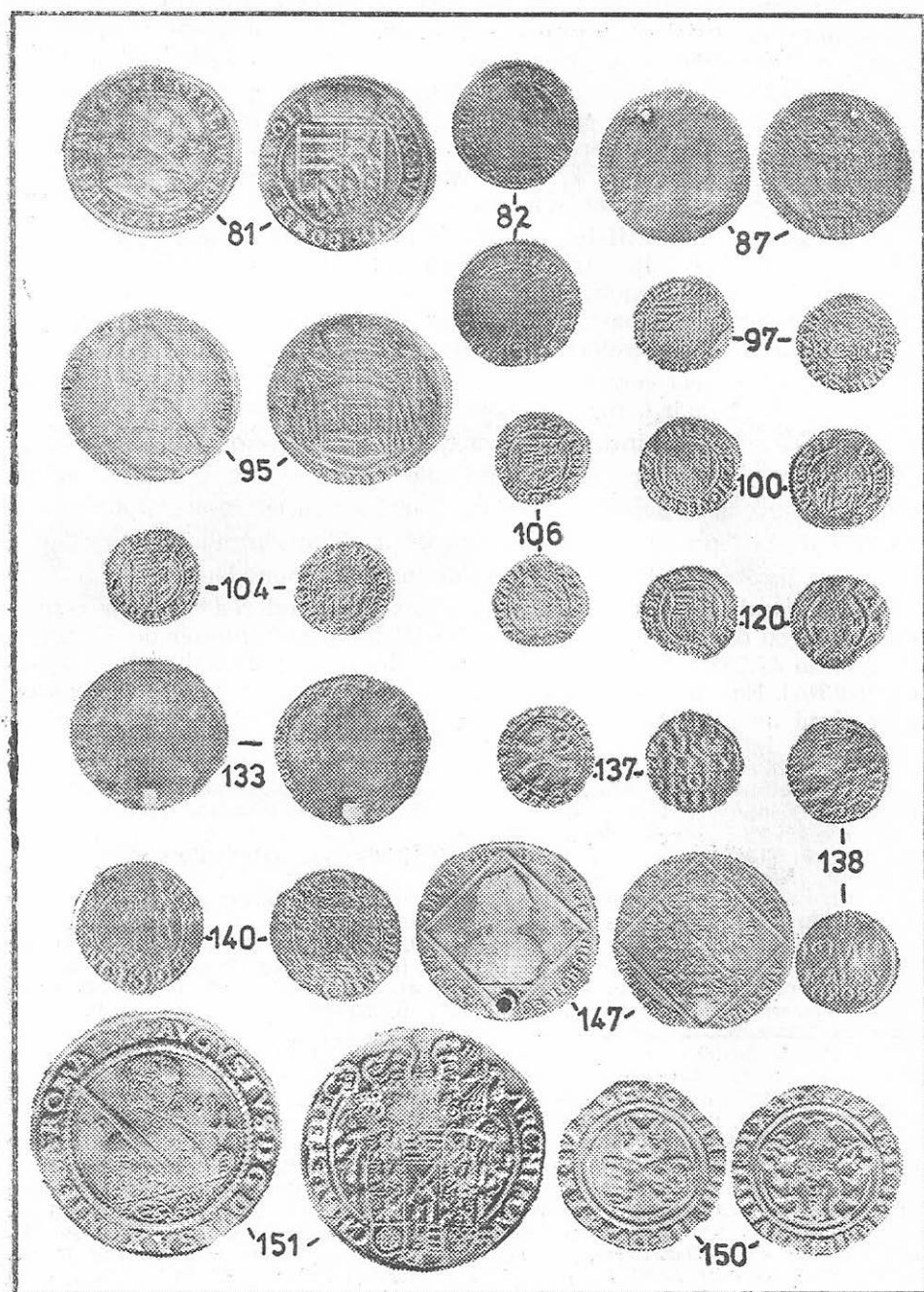
¹⁰ Amintim numai cîteva tezaure: Țara Românească — Bercioiu, cf. E. Nicolae, G. Custurea, BSNR, 77—79 (1983—1985), 131—133, p. 319, nr. 93; Rast, cf. T. Rădulescu, Oltenia, 3, 1981, p. 97—108; Verbița, cf. I. Constantinescu, S. Duicu, RMMI, 49, 1980, 1, p. 52—55, Moldova — Iași, cf. Al. Andronic, Eug. Neamțu, St. Cheptea, Arh. Mold., 9, 1980, p. 109; Stăuceni cf. Eug. Neamțu, A. Oțaru, Arh. Mold., 9, 1980, p. 121—123, Tanacu, cf. V. Căpitanul Carpica, 6, 1974, p. 77—100.

¹¹ C. Secășeanu, SCN, 4, 1968, p. 423—428; pentru descoperirile locale vezi și G. Custurea, BSNR, 77—79 (1983—1985), 131—133, p. 441—445.

¹² F. Hasluck, *Numismatica Levantină* (traducere), în BSNR, 17, 1922, 43—44, p. 95.

¹³ Pentru prezența acestor emisiuni în tezaure vezi G. Custurea, A. Murat, Pontica, 12, 1979, p. 207—219. În cabinetul numismatic al Muzeului constantăean se păstrează emisiuni raguzane descoperite izolat la Tirgușor-Ester (inv. 51127) și passim (inv. 31543; 40251; 40512—40516; 45893; 53777; 53778; 54687; 55465.)

¹⁴ Pentru varietatea circulației monetare în secolul al XVII-lea, vom cita cîteva tezaure descoperite în Bulgaria: Bărbovka, cf. T. Gerasimov, IBAI, 12, 2, 1938—1939, p. 440; Gaitenovți, cf. N. Mușmov, IBAI, 3, 1925, p. 254—255; Liutubrod, cf. T. Gerasimov, IBAI, 11, 2, 1937, p. 318; Lom, cf. N. Nușmov, IBAI, 5, 1928—1929, p. 383; Mednikarovo, cf. T. Gerasimov, IBAI, 11, 2, 1937, p. 322; Mihailți, cf. N. Mușmov, IBAI, 6, 1930—1931, p. 316—317; Milanovo, cf. T. Gerasimov, *Culture et art en Bulgarie médiévale (VIIIe—XIVe s.)*, Sofia, 1979, p. 318; Oriahovo, cf. idem, IBAI, 15, 1946, p. 237; Petrici, cf. idem, IAI, 17, 1950, p. 325; Rudnik, cf. idem, IAI, 26, 1963, p. 264.

Planșa III

Sfârșitul secolului al XVII-lea aduce cu sine o intensificare a pătrunderii monedei austriece, semn și al unei orientări politico-economice ce își va avea confirmarea „de jure” în tratatul de pace de la Passarowitz¹⁵.

În același timp însă, emiterea talerului otoman, începând cu domnia sultanului Suleyman II¹⁶, revigorează economia de schimb turcească. Chiar dacă moneda austriacă depășește ca nivel al penetrației — mergând câteodată pînă la eliminare — unele emisiuni tradiționale¹⁷, acest nivel rămîne inferior penetrației pieselor otomane.

În secolul al XVIII-lea, în pofida situației create de războaiele austro-ruso-turce, devenite endemice, și a deteriorării economiei otomane¹⁸, monedele central-europene și în special cele austriece nu vor reuși să înlocuiască moneda turcească. Acest fapt se observă din analiza descoperirilor izolate¹⁹ și a tezaurelor²⁰ găsite în Dobrogea.

Extinzînd aria cercetărilor, se constată că există o situație similară atît la nordul Dunării, în Țara Românească și Moldova, cît și la sud²¹. Se delimitează astfel un întins teritoriu ce se caracterizează printr-o vie circulație a monedei otomane, de toate valorile, urmată de cea germană, mai ales austriacă, zonă ce cuprinde Țara Românească, Moldova, Dobrogea, teritoriul de la Dunăre la Balcani, mai puțin Transilvania aflată acum în granițele Imperiului habsburgic și dominată de moneda acestuia.

Din studierea catalogului se remarcă pătrunderea pieselor central-europene, cu deosebire în secolul al XVIII-lea (cu un număr de 81, ceea ce reprezintă 47,93%) față de secolul al XVII-lea (45 nominaluri în proporție de 26,63%). Emisiunile date în secolul al XVI-lea, în număr de 39 piese, reprezintă un procent de 23,03% din totalul celor prezentate în lucrarea

¹⁵ G. Petrescu, D. A. Sturdza, D. C. Sturdza, *Acte și documente relative la istoria României*, București, 1, 1888, p. 41 și urm.; E. Hurmuzaki, *Documente privitoare la istoria românilor*, București, 7, 1876, p. 513 și urm.

¹⁶ Nuri Pere, *Osmanlılarda Madeni Paralar*, Istanbul, 1968, p. 175.

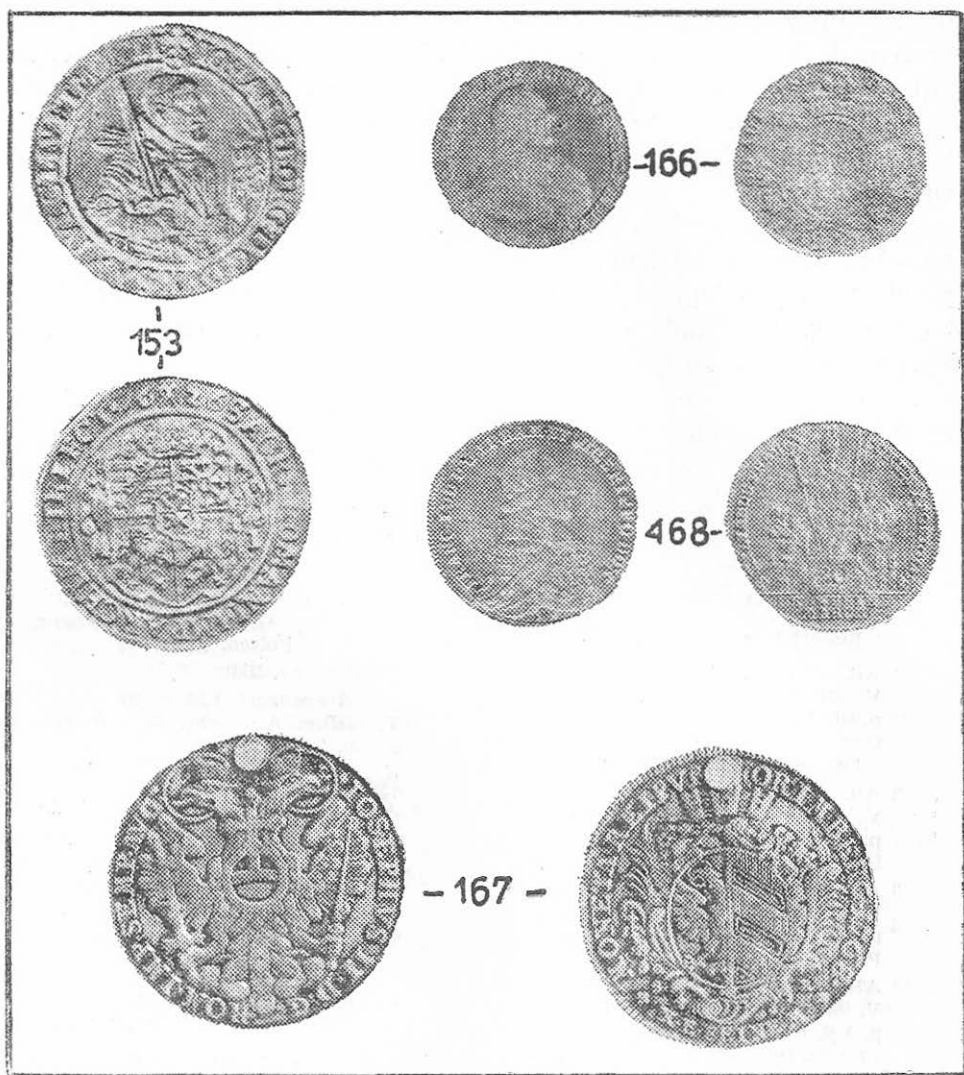
¹⁷ Em. Condurachi, *op. cit.*, p. 75.

¹⁸ N. Iorga, *Istoria comerțului cu orientul*, în volumul *Opere economice*, București, Editura științifică și enciclopedică, 1982, p. 407—408.

¹⁹ A. Vertan, G. Custurea, Pontica, 12, 1979, p. 237—240; *idem*, Pontica, 15, 1982, p. 287—288; *idem*, Pontica, 16, 1983, p. 313—316; *idem*, Pontica 17, 1984, p. 253—254.

²⁰ Amintim aici tezaurele de la Murighiol, cf. Creșt. Col. 4, 1962, p. 370—372, Rîndunica și Vistierna, cf. G. Simion, Peuce, 2, 1971, p. 293—333; Lanurile cf. Al. Popea, G. Custurea, BSNR, 70—74, 1976—1980, p. 389—394.

²¹ Pentru ilustrarea situației monetare din secolul al XVIII-lea, vom aminti cîteva descoperiri din Țara Românească: Colibași, cf. G. Trohani, D. Șerbănescu, BSNR, 67—69, 1973—1975, p. 181—186; Grati, cf. M. Grigoruță, MIM, 6, 1968, p. 267—271; Rîmnicu Vilcea, cf. A. Dumitrașcu, Buridava, 2, 1978, p. 101—106; Minzălești, cf. V. Drîmboceanu, I. Rusu, BSNR, 70—74, 1976—1980, p. 613, nr. 24; Vede, cf. M. Ionescu, BSNR, 67—69, 1973—1975, p. 332, nr. 20, Moldova: Cîrligele cf. M. Chițescu, N. Constantinescu, Danubius, 1, 1967, p. 124; Cleja, cf. Al. Artimon, Carpica, 6, 1974, p. 101—106; Copăcești, cf. V. Căpitanu, C. Buzdugan, Carpica, 1, 1969, p. 346—362; Hirlău, cf. O. Iliescu, SCN, 1, 1957, p. 465—466, nr. 12; Mănăstirea Cașin, cf. Al. Artimon, C. Eminovici, Carpica, 4, 1971, p. 343—348. Bulgaria: Bistrița cf. T. Gerasimov, IAI, 17, 1950, p. 319—320; Boinița, cf. *idem*, IAI, 17, 1950, p. 323; Karageovo, cf. IBAI, 15, 1946, p. 241; Oriahovița, cf. CH, 6, 1980, p. 149, nr. 404; Potop, cf. CH, 6, 1980, p. 148, nr. 403; Rașkovo, cf. N. Mușmov, IBAI, 1/1., 1921—1922, p. 242; Vehtovo, cf. T. Gerasimov, IAI, 27, 1964, p. 237.

Planșa IV

de față. Prezența monedelor emise în secolul al XV-lea, 4 la număr, cu un procent de 2,36%, este mai mult simbolică, dar exprimă realitatea circulației monetare dobrogene în plină epocă de dominare a asprului.

Monedele publicate sînt emise în 22 de monetării, cele din Transilvania, Boemia, Silezia și Ungaria de nord-vest reprezentînd un procent de circa 50%.

Analizînd repartiția descoperirilor, constatăm localizarea acestora cu deosebire de-a lungul Dunării și numai izolat în centrul și pe litoralul provinciei. Acest fapt se explică prin penetrația economică tot mai insistentă a Imperiului habsburgic, cu precădere în cursul secolului al XVIII-lea, pe calea fluviului spre Marea Neagră.

Publicarea celor 168 de monede central-europene completează o nouă pagină de istorie economică a Dobrogei medievale.

CATALOG*

AUSTRIA

Rudolf II (1576—1612)

- 1 AR. 1/4 taler, 7,12 g, 30 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 80, Kutteneberg, 1594.
Ostrov. Inv. 30976.

Ferdinand II (1619—1637)

- 2 AR. 3 kreuzeri, 1,26 g, 20 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 106, Breslau, 1618.
Hirșova. Inv. 31471.

- 3 AR. 15 kreuzeri, 2,15 g, 26 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 115, Praga, 1622.
Passim. Inv. 51854.

- 4 AR. 3 kreuzeri, 1,74 g, 21 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 119, Kutteneberg, 1624.
Passim. Inv. 55613.

- 5 AR. 3 kreuzeri, 1,73 g, 21 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 123, Praga, 1626.
Hirșova. Inv. 31498.

- 6 AR. 3 kreuzeri, 1,44 g, 20 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 122, St. Polten, 1626.

Passim. Inv. 55614.

- 7 AR. 3 kreuzeri, 1,59 g, 20 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 123, Viena, 1629.

Passim. Inv. 1615.

- 8 AR. 3 kreuzeri, 1,44 g, 20,5 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
Joachimsthal, 1631.

Passim. Inv. 55616.

- 9 AR. 3 kreuzeri, 1,70 g, 20,5 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 129, Praga, 1632.

Passim. Inv. 55617.

Ferdinand II (1637—1657)

- 10 AR. 3 kreuzeri, 1,54 g, 20 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 134, Viena, 1637.
Passim. Inv. 55618.

* Pentru identificarea pieselor prezentate am folosit următoarele lucrări: V. Miller și Aichholz; A. Loehr, E. Holzmair, *Österreichische Münzprägung 519—1938*; Wien, 1948; L. Herinek, *Österreichische Münzprägungen*, I, II, Wien, 1972, 1970; L. Huszar, *Münzkatalog Ungarn von 1000 bis heute*, Battenberg, Em Unger, *Magyar Éremhatározó*, I, (1526—1657), Budapest, 1958; W. D. Craig, *Coins of the World 1750—1850*, ed. II, 1971.

- Leopold I (1658—1705)
- 11 AR. 3 kreuzeri, 1,31 g, 20 mm,
L H, I, p. 132, nr. 1527, Breslau, 1661.
Passim. Inv. 55619.
 - 12 AR. 3 kreuzeri, 1,66 g, 22 mm,
L H, I, p. 132, nr. 1539, Breslau, 1670.
Topraisar. Inv. 55620.
 - 13 AR. 3 kreuzeri, 1,65 g, 21,3 mm,
L H, I, p. 132, nr. 1539, Breslau, 1670.
Hirșova. Inv. 34491.
 - 14 AR. 15 kreuzeri, 5,95 g, 29 mm,
L H, I, p. 89, nr. 925, Viena, 1674.
Passim. Inv. 54858.
 - 15 AR. 15 kreuzeri, 6,35 g, 29 mm,
L H, I, p. 98, nr. 1018, Breslau, 1674.
Passim. Inv. 55444.
 - 16 AR. 6 kreuzeri, 2,58 g, 25,5 mm,
L H, I, p. 115, nr. 1208, Breslau, 1678.
Hirșova. Inv. 31494.
 - 17 AR. 6 kreuzeri, 2,07 g, 25 mm,
L H, I, p. 115, nr. 1210, Breslau, 1680.
Passim. Inv. 31125.
 - 18 AR. 3 kreuzeri, 1,33 g, 21 mm,
L H, I, p. 134, nr. 1569, Brieg, 1701.
Hirșova. Inv. 34489.
 - 19 AR. 3 kreuzeri, 1,71 g, 21 mm,
L H, I, p. 133, nr. 1547, Breslau, 1705.
Passim. Inv. 34281.
Joseph I (1705—1711)
 - 20 AR. 3 kreuzeri, 1,37 g, 21 mm,
L H, I, p. 195, nr. 215, Breslau, 1706.
Passim. Inv. 55546.
 - 21 AR. 3 kreuzeri, 1,67 g, 21 mm,
L H, I, p. 195, nr. 223, Brieg, 1707.
Passim. Inv. 50621.
 - 22 AR. 3 kreuzeri, 1,62 g, 22 mm,
L H, I, p. 195, nr. 216, Breslau, 1707.
Passim. Inv. 55622.
 - 23 AR. 3 kreuzeri, 1,20 g, 19 mm,
L H, I, p. 197, nr. 2437, München, 1709.
Passim. Inv. 31004.
 - 24 AR. 3 kreuzeri, 1,70 g, 21,5 mm,
L H, I, p. 195, nr. 227, Brieg, 1711.
Passim. Inv. 55445.
Maria Theresia (1740—1780)
 - 25 AR. 6 kreuzeri, 2,88 g, 24,5 mm,
L H, II, p. 62, nr. 1260, Viena 1745.
Hirșova. Inv. 34505.
 - 26 AR. 6 kreuzeri, 2,74 g, 24,8 mm,
L H, II, p. 62, nr. 1262, Viena, 1747.
Passim. Inv. 54546.
 - 27 AR. 17 kreuzeri, 5,11 g, 28 mm,
L H, II, p. 53, nr. 1021, Viena, 1753.
Passim. Inv. 55300.
 - 28 AE. 1 kreuzer, 10,25 g, 26 mm,
L H, II, p. 72, nr. 1583, Viena, 1761.
Hirșova. Inv. 34520.
 - 29 AE. 1 kreuzer, 9,77 g, 24,5 mm,
L H, II, p. 73, nr. 1608, Praga, 1762.
Hirșova. Inv. 34735.
 - 30 AE. 1 kreuzer, 10,34 g, 26 mm,
L H, II, p. 1616, Kremnitz, 1762.
Hirșova. Inv. 34735.
 - 31 AR. 10 kreuzeri, 3,33 g, 25 mm,
L H, II, p. 59 nr. 1180, Gunzburg, 1765.
Hirșova. Inv. 34501.
 - 32 AR. 20 kreuzeri, 6,35 g, 28 mm,
L H, II, p. 48, nr. 842, Viena, 1765.
Passim. Inv. 4541.
 - 33 AR. 30 kreuzeri, 6,39 g, 29 mm,
L H, II, p. 45, nr. 766, Viena, 1765.
Passim. Inv. 55301.
 - 34 AR. 20 kreuzeri, 6,14 g, 28 mm,
L H, II, p. 48, nr. 848, Viena, 1768.
Passim. Inv. 54544.
 - 35 AR. 30 kreuzeri, 5,80 g, 28,5 mm,
L H, II, p. 45, nr. 775, Viena, 1774.
Passim. Inv. 54543.
 - 36 AE. 1 heller, 0,93 g, 14 mm,
L H, II, p. 77, nr. 1660, Viena, 1777.
Passim. Inv. 23209.
 - 37 AE. 1 kreuzer, 7,02 g, 24,5 mm,
L H, II, p. 73, nr. 1598, Hall, 1780,
Hirșova. Inv. 34738.
 - 38 AE. 1 kreuzer, 6,95 g, 24,5 mm,
L H, II, p. 74, nr. 1627, Schmöllnitz,
1780.
Hirșova. Inv. 34517.
Francisc I (1745—1765)
 - 39 AR. 15 kreuzeri, 5,62 g, 28 mm,
L H, II, p. 118, nr. 415, Viena, 1747.
Hirșova. Inv. 34599.
 - 40 AR. 6 kreuzeri, 2,68 g, 24,5 mm,
L H, II, p. 122, nr. 529—530, Hall, ?.
Passim. Inv. 28866.
 - 41 AE. 1 pfening, 2,52 g, 19 mm,
L H, II, p. 128, nr. 664, Alba Iulia,
f. 2.
Passim. Inv. 23243.
 - 42 AR. 3 kreuzeri, 1,44 g, 19 mm,
L H, II, p. 122, nr. 538, Viena, 1750.
Passim. Inv. 55447.
 - 43 AE. 1 kreuzer, 11,41 g, 25 mm,
L H, II, p. 126, nr. 632, Viena, 1760.
Passim. Inv. 28245.
 - 44 AE. 1 kreuzer, 11,07 g, 24 mm,
L H, II, p. 126, nr. 637, Graz, 1762.
Passim. Inv. 28244.
 - 45 AR. 7 kreuzeri, 2,59 g, 24 mm,
L H, II, p. 121, nr. 523, Kremnitz, 1764.
Hirșova. Inv. 34506.

46 AR. 7 kreuzeri, 3,05 g, 24 mm,
L H, II, p. 121, nr. 512—514, Praga, ?.
Hirşova. Inv. 34495.
Joseph II (1765—1790)

47 AR. 3 kreuzeri, 1,44 g, 14,5 mm,
L H, II, p. 144, nr. 295, Alba Iulia,
1768.
Passim. Inv. 55448.

48 AE. 1 kreuzer, 9,78 g, 25 mm,
L H, II, p. 145, nr. 309, Schmöllnitz,
1774.
Hirşova. Inv. 34736.

49 AE. 1/2 kreuzer, 5,05 g, 20 mm,
L H, II, p. 146, nr. 316, Schmöllnitz,
1774.
Cernavoda. Inv. 31480.

50 AE. 1/4 kreuzer, 2,30 g, 20 mm,
L H, II, p. 146, nr. 320, Schmöllnitz,
1777.
Passim. Inv. 28246.

51 AE. 1 kreuzer, 7,19 g, 24 mm,
L H, II, p. 169, nr. 401, Kremnitz, 1781.
Passim. Inv. 28248.

52 AE. 1/2 kreuzer, 3,26 g, 22 mm,
L H, II, p. 170, nr. 421, Kremnitz, 1781.
Hirşova. Inv. 34508.

53. AE. 1/4 kreuzer, 1,70 g, 18 mm,
L H, II, p. 171, nr. 435, Viena, 1782.
Passim. Inv. 28252.

54 AR. 3 kreuzeri, 1,65 g, 19,5 mm,
L H, II, p. 166, nr. 345, Kremnitz,
Passim. Inv. 28253.

55 AR. 5 kreuzeri, 1,92 g, 22 mm,
L H, II, p. 165, nr. 318, Viena, 1790.
Hirşova. Inv. 34497.

56 AR. 20 kreuzeri, 5,77 g, 29 mm,
L H, II, p. 161, nr. 250—252, Alba
Iulia, ?.
Passim. Inv. 54548.

Leopold II (1790—1792)

57 AR. 20 kreuzeri, 6,45 g, 27,5 mm,
L H, II, p. 181, nr. 64, Kremnitz, 1791.
Ostrov. Inv. 49501.

58 AR. 20 kreuzeri, 6,42 g, 27,5 mm,
L H, II, p. 181, nr. 64, Kremnitz, 1791.
Hirşova. Inv. 34496.

59 AR. 20 kreuzeri, 6,59 g, 28,5 mm,
L H, II, p. 181, nr. 67, Alba Iulia, 1792.
Isaceea. Inv. 55623.

60 AR. 20 kreuzeri, 6,41 g, 28 mm,
L H, II, p. 181, nr. 69, Hall, 1792.
Passim. Inv. 28255.

Francisc II (1792—1835)

61 AR. 10 kreuzeri, 3,35 g, 25 mm,
L H, II, p. 213, nr. 833, Viena, 1793.
Passim. Inv. 28268.

62 AR. 12 kreuzeri, 4,33 g, 24,5 mm,
L H, II, p. 213, nr. 826, Viena, 1795.
Hirşova. Inv. 34511.

STIRIA

Leopold I (1658—1705)

63 AR. 3 kreuzeri, 1,43 g, 22 mm,
L H, II, p. 123, nr. 1328, Graz, 1659.
Passim. Inv. 54857.

64 AR. 3 kreuzeri, 1,61 g, 21,5 mm,
L H, II, p. 123, nr. 1341, Graz, 1669.
Constanţa. Inv. 55624.

65 AR. 6 kreuzeri, 2,77 g, 26 mm,
L H, II, p. 111, nr. 1162, Graz, 1676
Castelu. Inv. 53664.
Carol VI (1711—1740)

66 AR. 3 kreuzeri, 0,87 g, 19 mm,
L H, I, p. 277, nr. 728, Graz, 1713.
Hirşova. Inv. 40249.

CARINTIA

Leopold I (1658—1705)

67 AR. 15 kreuzeri, 5,50 g, 30 mm,
L H, I, p. 108, nr. 1114, St. Veit 1663.
Passim. Inv. 30998.

68 AR. 6 kreuzeri, 3,07 g, 25 mm,
L H, I, p. 119, nr. 1275, St. Veit 1670.
Hirşova. Inv. 34504.

69 AR. 6 kreuzeri, 2,67 g, 25 mm,
L H, I, p. 119, 1278, St. Veit 1672.
Passim. Inv. 55625.

70 AR. 3 kreuzeri, 1,28 g, 21,5 mm,
L H, I, p. 127, nr. 1404, St. Veit 1700.
Passim. Inv. 55626.

TIROL

Ferdinand (1564—1595)

71 71 AR. Taler, 28,84 g, 40 mm,
Davenport, nr. 8095, Hall, f.a.
Passim. Inv. 31064.

72 AR. Taler, 28,40 g, 39 mm,
Davenport, nr. 8099, Hall, f.a.
Passim. Inv. 31053.

73 AR. Taler, 28,30 g, 39 mm,
Davenport, nr. 8098, Hall, f.a.
Passim. Inv. 31052.

74 AR. Taler, 28,03 g, 41 mm,
Davenport, nr. 8101, Hall, f.a.
Passim. Inv. 31667.

75 AR. Taler, 28,00 g, 39 mm,
Davenport, nr. 8098, Hall, f.a.
Passim. Inv. 31050.

76 AR. Taler, 27,55 g, 40 mm,
Davenport, nr. 8094, Hall, f.a.
Passim. Inv. 54683.

- 77 AR. 3 kreuzeri, 2,30 g, 21,5 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 49, Hall, f.a.
Passim. Inv. 53804.
Rudolf II (1595—1612)
- 78 AR. 1 kreuzer, 0,63 g, 17 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 91, Hall, 1605.
Passim. Inv. 55627.
- 79 AR. 3 kreuzeri, 1,63 g, 21 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 96, Hall, 1610.
Medgidia. Inv. 55628.
- 80 AR. 3 kreuzeri, 1,72 g, 21 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 106, Hall, f.a.
Passim. Inv. 55629.
- 81 AR. 10 kreuzeri, 4,37 g, 28 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 118, Hall, 1624.
Constanța. Inv. 54864.
Ferdinand Carol (1632—1662)
- 82 AR. 3 kreuzeri, 1,52 g, 20,5 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmair,
p. 160, Hall, 1661.
Passim. Inv. 55630.
Leopold I (1662—1705)
- 83 AR. 3 kreuzeri, 1, 49 g, 20,5 mm,
L H, I, p. 127, nr. 1412, Hall, 1668.
Hirșova. Inv. 34469.
- 84 AR. 3 kreuzeri, 1,53 g, 20,5 mm,
L H, I, p. 127, nr. 1414, Hall, 1670.
Passim. Inv. 55631.
- 85 AR. 3 kreuzeri, 1,52 g, 20 mm,
L H, I, p. 128, nr. 1429, Hall, 1685.
Passim. Inv. 55632.
Carol VI (1711—1740)
- 86 AR. 3 kreuzeri, 1,40 g, 21 mm,
L H, I, p. 277, nr. 754, Hall, 1726.
Hirșova. Inv. 34488.
- 87 AR. 6 kreuzeri, 3,05 g, 25 mm,
L H, I, p. 273, nr. 668, Hall, 1726.
Hirșova. Inv. 34502.
- 88 AR. 6 kreuzeri, 3,14 g, 24 mm,
L H, I, 271, nr. 679, Hall, 1737.
Passim. Inv. 31034.
- 89 AR. 3 kreuzeri, 1,57 g, 21 mm,
L H, I, p. 278, nr. 766, Hall, 1739.
Passim. Inv. 55633.
Maria Theresia (1740—1780)
- 90 AR. 6 kreuzeri, 2,51 g, 24 mm,
L H, II, p. 63, nr. 1267, Hall, 1742.
Passim. Inv. 54545.

SALZBURG

- Sigismund III v Schrattenbach
(1753—1771)
- 91 AR. 1 kreuzer, 0,67 g, 16 mm,
Craig, nr. 27, 1754.
Passim. Inv. 28019.
- 92 AR. 2 kreuzeri, 1,14 g, 17 mm,
Craig, nr. 32, 1755.
Passim. Inv. 28021.
- 93 AR. 1 kreuzer, 0,50 g, 15 mm,
Craig, nr. 27, 1757.
Passim. Inv. 28020.
Hieronymus v Colloredo-Wallsee
(1772—1803)
- 94 AE. 1 kreuzer, 4,45 g, 24 mm,
Craig, nr. 92, 1783.
Passim. Inv. 28023.
- 95 AR. 20 kreuzeri, 6,58 g, 28 mm,
Craig, nr. 103a, 1793.
Constanța. Inv. 54772.
- 96 AR. 20 kreuzeri, 5,60 g, 28 mm,
Craig, nr. 103a, 1796.
Passim. Inv. 28024.

UNGARIA

- Matei Corvin (1458—1490)
- 97 AR. Dinar, 0,60 g, 16 mm,
Huszar, 722, Kremnitz, f.a. (1489—90).
Passim. Inv. 54718.
- 98 AR. Dinar, 0,53 g, 15,5 mm,
Huszar, 722, Kremnitz, f.a. (1489—90).
Passim. Inv. 53826.
Vladislav II (1490—1516)
- 99 AR. Dinar, 0,45 g, 15,5 mm,
Huszar, 805, var. VNGARIE,
Kremnitz, f.a.
Passim. Inv. 54719.
Ludovic II (1516—1526)
- 100 AR. Dinar, 0,45 g, 16 mm,
Huszar, 841, var. VNGAR, Kremnitz,
1525.
Passim. Inv. 54720.
Ferdinand I (1526—1564)
- 101 AR. Dinar, 0,37 g, 15,5 mm,
Unger, 55, Kremnitz, 1535.
Passim. Inv. 54721.
- 102 AR. Dinar, 0,35 g, 14 mm,
Unger, 55, Kremnitz, 1540.
Passim. Inv. 54722.
- 103 AR. Dinar, 0,47 g, 16 mm,
Unger, 55, var. cu rozetă (Av.),
Kremnitz, 1541.
Passim. Inv. 54723.

- 104 AR. Dinar, 0,41 g, 15,5 mm,
Unger, 55, Rv. * . Kremnitz, 1544.
Passim. Inv. 54724.
- 105 AR. Dinar, 0,51 g, 16 mm,
Unger, 55, Kremnitz, 1548.
Passim. Inv. 54725.
- 106 AR. Dinar, 0,44 g, 15 mm,
Unger, 55, Rv.
Kremnitz, 1552.
Passim. Inv. 54726.
- 107 AR. Dinar, 0,44 g, 15 mm,
Unger, 55, Rv. * .
Kremnitz, 1554.
Passim. Inv. 54727.
- 108 AR. Dinar, 0,50 g, 15,2 mm,
dublă frapă
Unger, 55, Kremnitz, 1554.
Passim. Inv. 54728.
- 109 AR. Dinar, 0,52 g, 15 mm,
Unger, 55, Rv. * .
Kremnitz, 1556.
Passim. Inv. 54729.
- 110 AR. Dinar, 0,40 g, 14,5 mm,
Unger, 56, Kremnitz, 1564.
Passim. Inv. 54730.
- 111 AR. Dinar, 0,45 g, 16 mm,
Unger, 55, Rv. * .
Kremnitz, 1564.
Passim. Inv. 54731.
- 112 AR. Dinar, 0,36 g, 15 mm,
Unger, 16, Rv. * .
Kremnitz, 1565.
Passim. Inv. 54732.
- Maximilian II (1564—1576)
- 113 AR. Dinar, 0,39 g, 15,8 mm,
Unger, 98, Kremnitz, 1566.
Passim. Inv. 54733.
- 114 AR. Dinar, 0,46 g, 15 mm,
Unger, 98, Kremnitz, 1571.
- 115 AR. Dinar, 0,44 g, 16 mm,
Unger, 98, Kremnitz, 1572.
Passim. Inv. 54735.
- 116 AR. Dinar, 0,33 g, 15,2 mm,
Unger, 98, Kremnitz, 1572.
Passim. Inv. 54736.
- 117 AR. Dinar, 0,42 g, 15 mm,
Unger, 99, Kremnitz, 1575.
Passim. Inv. 54737.
- 118 AR. Dinar, 0,49 g, 15 mm,
Unger, 99, Kremnitz, 1577.
Passim. Inv. 54738.
- 119 AR. Dinar, 0,41 g, 14,5 mm,
Unger, 99, Kremnitz, 1577.
Passim. Inv. 54739.
- Rudolf II (1576—1608)
- 120 AR. Dinar, 0,42 g, 14,2 mm,
Unger, 160, Rv. PATR.
Kremnitz, 1581.
Passim. Inv. 54740.
- 121 AR. Dinar, 0,38 g, 14 mm,
Unger, 160, Rv. PATR, Kremnitz 1583.
Ostrov. Inv. 49499.
- 122 AR. Dinar, 0,43 g, 15 mm,
Unger, 160, Rv. PATR, Kremnitz.
Passim. Inv. 54741.
- 123 AR. Dinar, 0,59 g, 14 mm,
Unger, 160, Kremnitz,
Kremnitz, 1588.
Passim. Inv. 54742.
- 124 AR. Dinar, 0,53 g, 15 mm,
Unger, 160, Rv. PATR,
Kremnitz, 1593.
Passim. Inv. 54743.
- 125 AR. Dinar, 0,43 g, 15 mm,
Unger, 160, Rv. PATR,
Kremnitz 1601.
Passim. Inv. 54744.
- 126 AR. Dinar, 0,43 g, 15 mm,
Unger, 160, Rv. PATR,
Kremnitz 1601.
Passim. Inv. 54745.
- Mathias II (1608—1618)
- 127 AR. Dinar, 0,50 g, 14,8 mm,
Unger, 229, Kremnitz, 1613.
M. Kogălniceanu. Inv. 55637.
- Leopold I (1657—1705)
- 128 AR. 3 kreuzeri, 1,30 g, 20,5 mm,
Huszar, 1465, Kremnitz, 1666.
Passim. Inv. 30964.
- 129 AR. 3 kreuzeri, 1,38 g, 22 mm,
Huszar, 1471, Baia Mare, 1696.
Passim. Inv. 31112.
- Maria Theresia (1740—1780)
- 130 AR. 15 kreuzeri, 5,98 g, 28,5 mm,
Huszar, 1714, Kremnitz, 1747.
Passim. Inv. 28008.
- 131 AR. 15 kreuzeri, 5,99 g, 27,5 mm,
Huszar, 1714, Kremnitz, 1750.
Hirşova. Inv. 34503.
- 132 AE. Poltura, 16,16 g, 30 mm,
Huszar, 1751, Kremnitz, 1763.
Hirşova. Inv. 34540.
- 133 AR. 7 kreuzeri, 2,74 g, 24 mm,
Huszar, 1720, Kremnitz, 1765.
Passim. Inv. 54547.
- 134 AE. Poltura, 17,00 g, 30 mm,
Huszar, 1751, Kremnitz, 1765.
Hirşova. Inv. 34537.

BOEMIA

Rudolf II (1576—1611)

- 135 AR. Groș mic, 0,86 g, 17 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmaier,
p. 67, Kutna Hora, 1581.
Passim. Inv. 53791.
- 136 AR. Groș mic, 0,88 g, 17 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmaier, p. 8
Praga, 1594.
Passim. Inv. 53796.
- 137 AR. Groș mic, 1,05 g, 16 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmaier, p. 8
Kutna Hora, 1598.
Passim. Inv. 53792.
Mathias (1611—1619)
- 138 AR. Groș mic, 0,83 g, 17 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmaier,
p. 105, Praga, 1618.
Passim. Inv. 53793.
- 139 AR. Groș mic, 0,75 g, 16 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmaier,
p. 107, Praga, 1619.
Passim. Inv. 53794.
Ferdinand III (1637—1657)
- 140 AR. 3 kreuzeri, 1,71 g, 21 mm,
V. Miller, A. Loehr, E. Holzmaier,
p. 137, Praga, 1638.
Passim. Inv. 53795.
- Leopold I (1657—1705)
- 141 AR. 3 kreuzeri, 1,75 g, 21,5 mm,
L H, I, p. 131, nr. 1513, Kutna Hora,
1697.
Hirșova. Inv. 34490.
- 142 AR. 3 kreuzeri, 1,7 g, 22,5 mm,
L H, I, p. 129, nr. 1467, Praga, 1700.
Passim. Inv. 53634.
Carol VI (1711—1740)
- 143 AR. 3 kreuzeri, 1,54 g, 21,5 mm,
L H, I, p. 280, nr. 802, Kutna Hora, 1712.
Passim. Inv. 55635.
- 144 AR. 3 kreuzeri, 1,45 g, 22 mm,
L H, I, p. 279, nr. 788, Praga, 1725.
Passim. Inv. 53809.
- Maria Theresia (1740—1780)
- 145 AR. 3 kreuzeri, 1,68 g, 21 mm,
L H, II, p. 66, nr. 1375. 1758
Passim. Inv. 28006.
- 146 AR. 20 kreuzeri, 6,20 g, 27,8 mm,
L H, II, p. 51, nr. 931, Praga, 1765.
Passim. Inv. 54542.
- 147 AR. 30 kreuzeri, 6,58 g, 29 mm,
LLH, II, p. 47, nr. 796, Praga, 1765.
Passim. Inv. 28007.

- 148 AE. Groschel, 10,24 g, 23 mm,
L H, II, p. 77, nr. 1675, Schmöllnitz,
1767.
Passim. Inv. 28005.
- 149 AR. 20 kreuzeri, 6,25 g, 28 mm,
L H, II, p. 51, nr. 932, Praga, 1768.
Passim. Inv. 55636.

SAXONIA

- Johann Friedrich (1532—1547)
Mauriciu (1541—1547)
- 150 AR. 1/4 taler, 6,23 g, 27 mm,
Dresda, 1543.
Cernavoda. Inv. 31185.
August I (1553—1586)
- 151 AR. Taler, 28,60 g, 40 mm,
Dresda, 1561 (HB).
Peștera. Inv. 51085.
- 152 AR. 1/2 taler, 14,18 g, 34,5 mm,
Dresda, 1564 (HB).
Chirnoieni. Inv. 51087.
Johann Georg I (1611—1656)
- 153 AR. 1/2 taler, 14,39 g, 38 mm,
Dresda, 1626, HI).
Passim. Inv. 54860.
- 154 AR. 1/4 taler, 7,02 g, 32 mm,
Dresda, 1636 (SD).
Passim. Inv. 54859.
- Johann Georg II (1656—1680)
- 155 AR. 1/24 taler, 1,80 g, 22,7 mm,
Dresda, 1668, CR).
Passim. Inv. 55612.
- Friedrich August II (1733—1763)
- 156 AR. Pfennig, 0,32 g, 13 mm,
Craig, 1, 1734, IGS).
Passim. Inv. 8160.

BAVARIA

- Maximilian III Joseph (1745—1777)
- 157 AR. 10 kreuzeri, 3,50 g, 25 mm,
Craig, 19, 1758.
Passim. Inv. 28055.
- 158 AR. 1 kreuzer, 0,76 g, 15 mm,
Craig, 1a, 759.
Passim. Inv. 28054.
- 159 AR. 3 kreuzeri, 1,20 g, 18 mm,
Craig, 14.1, Amberg, 1764.
Passim. Inv. 1049.
- 160 AR. 10 kreuzeri, 3,20 g, 25 mm,
Craig, 20, München, 1769.
Passim. Inv. 23056.
- 161 AR. 10 kreuzeri, 3,12 g, 26 mm,
Craig, 20, München, 1769.
Ostrov. Inv. 49502.

Karl Theodor (1777—1799)

162 AR. 10 kreuzeri, 3,49 g, 26 mm,

Craig, 69, München, 1781.

Hirşova. Inv. 31500.

OLDENBURG

Anton Gunther (1603—1663)

163 AR. Florin, 19,23 g, 43 mm,

f.a. (1637—1657).

Passim. Inv. 31051.

164 AR. Florin, 17,99 g, 41 mm,

f.a. (1637—1657).

Passim. Inv. 31063.

165 AE. Florin, 17,02 g, 40,5 mm,

f.a. (1637—1657), fals.

Constanța. Inv. 51086.

MAINZ

Emerich Joseph (1763—1774)

166 AR. 20 kreuzeri, 6,42 g, 27 mm,

Craig, 58b, 1768.

Cernavodă. Inv. 55642.

NÜRNBERG (Joseph II)

167 AR. Taler, 27,62 g, 41,8 mm,

Craig, 82b, 1768.

Passim. Inv. 54684.

WÜRZBURG

Franz Ludwig (1779—1795)

168 AR. 20 kreuzeri, 6,64 g, 29 mm,

Craig, 18, 1785.

Isaccea. Inv. 55641.

INDEX I

Monetăria	Localitatea	Nr. cri.	Nr. piese	%
Alba Iulia	Isaccea	59	1	
	Dobrogea	41, 47, 56	3	2,36
Amberg	Dobrogea	159	1	0,60
Baia Mare	Dobrogea	129	1	0,60
Breslau	Hirşova	2, 13, 16	3	
	Topraisar	12	1	
	Dobrogea	11, 15, 17, 19, 20, 22	6	5,91
Brieg	Hirşova	18	1	
	Dobrogea	21, 24	2	1,77
Dresda	Cernavodă	150	1	
	Chirnogeni	152	1	
	Peștera	151	1	
	Dobrogea	153—156	4	4,14
Graz	Castelu	65	1	
	Constanța	64	1	
	Hirşova	66	1	
	Dobrogea	44, 63	2	2,96
Gunzburg	Hirşova	31	1	0,60

Monetăria	Localitatea	Nr. crt.	Nr. piese	%
Hall	Constanța	81	1	
	✓ Hirșova	37, 83, 85, 87	4	
	Medgidia	79	1	
	Dobrogea	40, 60, 71—73 80, 82, 84, 85, 88, 89, 90	17	13,60
Joachimsthal	Dobrogea	8	1	0,60
Kremnitz	✓ Hirșova	30, 45, 52, 58, 131, 132, 134	7	
	M. Kogălniceanu	127	1	
	Dobrogea	51, 54, 97— 120, 122—126, 128, 130, 133	34	26,62
Kuttenberg	Hirșova	141	1	
	Ostrov	1	1	
	Dobrogea	4, 135—137, 143	5	4,14
Mainz	Cernavodă	166	1	0,60
München	Hirșova	162	1	
	Ostrov	161	1	
	Dobrogea	23, 160	2	2,36
Nürnberg	Dobrogea	167	1	0,60
Praga	Hirșova	5, 29, 46	3	
	Dobrogea	3, 9, 138—140 142, 144, 146, 147, 149	10	7,69
Salzburg	Constanța	95	1	
	Dobrogea	91—94, 96	5	3,55
St. Polten	Dobrogea	6	1	0,60
St. Veit	Hirșova	68	1	
	Dobrogea	67, 69, 70	3	2,36
Schmöllnitz	Cernavodă	49	1	
	Hirșova	38, 43	2	
	Dobrogea	50, 143	2	2,96
Viena	Hirșova	25, 28, 39, 55, 62	5	
	Dobrogea	7, 10, 14, 26 27, 32—36, 42 43, 53, 60	14	11,24
Würzburg	Isaccea	163	1	0,60

INDEX II

Emitent	Localitatea	Nr. irt.	Nr. piese
Matei Corvin	Dobrogea	97, 48	2
Vladislav II	Dobrogea	99	1
Ludovic II	Dobrogea	100	1
Ferdinand II	Dobrogea	101—112	12
Friedrich și			
Mauriciu	Cernavodă	150	1
Ferdinand	Dobrogea	71—77	7
August	Chirnogeni	153	1
	Peștera	152	1
Maximilian II	Dobrogea	114—120	7
Rudolf II	Medgidia	79	1
	Ostrov	1, 121	2
	Dobrogea	78, 120, 122—126, 135—137	10
Mathias	M. Kogălniceanu	127	1
	Dobrogea	138, 139	2
Leopold	Constanța	81	1
	Dobrogea	80	1
Johann Georg	Dobrogea	153, 154	2
Anton Gunther	Constanța	165	1
	Dobrogea	163, 164	2
Ferdinand II	Hirșova	2,	2
	Dobrogea	3, 4, 6—9	6
Ferdinand Carol	Dobrogea	82	1
Ferdinand III	Dobrogea	10, 140	2
Johann Georg II	Dobrogea	155	1
Leopold I	Castelu	65	1
	Constanța	64	1
	Hirșova	13, 16, 18, 68 83, 141	6
	Topraisar	12	1
	Dobrogea	11, 14, 15, 17, 19, 63, 67, 69 70, 84, 85, 128 129, 142	14

Emitent	Localitatea	Nr. art.	Nr. piese
Joseph	Dobrogea	20—24	5
Carol VI	Hirșova	66, 86, 87	3
	Dobrogea	88, 89, 143, 144	4
Friedrich—			
August II	Dobrogea	156	1
Maximilian III			
Joseph	Ostrov	161	1
	Dobrogea	157—160	4
Maria Theresia	Hirșova	25, 28—31, 37,	
		38, 131, 132, 134	10
	Dobrogea	26, 27, 32—36, 90	
		130, 133, 145—149	15
Francisc I	Hirșova	39, 45, 46	3
	Dobrogea	40—44	5
Sigismund III			
v Schrattenbach	Dobrogea	91—93	3
Emerich Joseph	Cernavodă	166	1
Joseph II	Cernavodă	49	1
	Hirșova	48, 52, 55	3
	Dobrogea	47, 50, 51, 53,	
		54, 56, 167	7
Hieronimus v			
Colloredo-Walsse	Constanța	95	1
	Dobrogea	94, 96	2
Karl Theodor	Hirșova	162	1
Franz Ludwig	Isaccea	168	1
Leopold II	Hirșova	58	1
	Isaccea	59	1
	Ostrov	57	1
	Dobrogea	60	1
Francisc II	Hirșova	62	1
	Dobrogea	61	1

**Nouvelles données concernant la circulation
monétaire dans la Dobroudja médiévale**

G. Custurea

L'auteur présente un nombre de 168 monnaies médiévales du centre de l'Europe, trouvées dans les collections du Musée d'histoire nationale et d'archéologie de Constantza. A cette occasion, il passe en revue les principales émissions monétaires ayant circulé sur le territoire de la Dobroudja aux XVe—XVIIIe siècles. En analysant les découvertes, on remarque la pénétration toujours plus insistante des monnaies central-européennes, surtout autrichiennes, en spécial au XVIIIe siècle, mais sans que celle-ci atteignent le niveau de la pénétration des nominaux ottomans. Cette pénétration a lieu surtout le long du fleuve et sur le littoral, en moindre mesure à travers le centre de la province.

En analysant la répartition des découvertes monétaires, l'auteur conclut que la Dobroudja s'encadre dans une aire de circulation monétaire spécifique, aire ayant compris la Valachie, la Moldavie et des régions comprises entre le Danube et les Balkans.